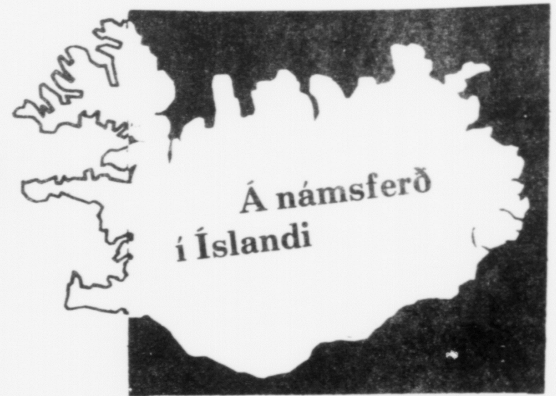

Íslendingar góðtaka NATO og Keflavíkar stöðina

Við 3. g úr Gøtu

Meirlutin av íslendingum meinar, at Keflavíkarstöðin verjir trygdina í Íslandi, somuleiðis sum hon styrkir búskapin. Minnilutin meinar, at Keflavíkarstöðin hevur ringa ávirkan á íslendingar og ger Ísland figgarliga bundið at USA

Awacs-flogfarið, ið er mest framkomna radarflogfar í heiminum. Tvey slik hava tilhald á Keflavíkarstöðini

Amerikanskir hermenn komu av fyrstan tíð til Íslands í 1941, tá teir avloystu eingilsku herliðini, ið høvdu hersett Ísland.

Tá kríggið var av, gjørdur amerikanarar og íslendingar eina fyribils avtalu um, at amerikanarar kundu hava loyvi at nýta flogvøllin í samband við herliðini, teir høvdu í Týsklandi.

Í 1951 var ein endalig avtala gjørd um, at amerikanarar aftur kundu opna stöðina í Keflavík, og síðani tá hava amerikansk herlið havt fasta stöð har.

Uppgávur og útgerð á Keflavíkarstöðini

Uppgávurnar hjá Keflavíkarstöðini eru býttar upp í fyra: 1. At verja Ísland. 2. Eftirlitastöð. 3. Útgerðarstöð. 4. Bjargingartænasta.

Fyri at fullføra hesar uppgávur eru tvær minni stöðir, ein radarstöð í Høfn og ein útgerðarstöð á Hvalfjörðinum, knýttar at Keflavíkarstöðini.

Ísland er liður í fleiri radarketum, sum hava til uppgávu at ávara ímóti og skráseta sovjetisk flogfær og kavbátar. Sum dømi um hesar radarketur er Early-Warning ketan, sum eisini stöðin á Sornfelli er ein liður í. Hendan hevur til uppgávu at skráseta flogfær. Ein onnur keta sum Ísland er liður í er SOSUS-ketan, ið hevur til uppgávu at skráseta kavbátar. Tað er ein kaðal, ið gongur frá Grønlandi til Skotlands. Kaðalin er út-

gjørður við smáum mikrofonum sum kunnu siga frá tá ein fremmandur kavbátur fer fram við.

Sum liður í radarskipanini eru eisini tvey AWACS radarflogfær, sum eru av heimsins mest framkomnu radarflogfærum, á stöðini. Flogfærini hava dagligt eftirlit við økinum norðan fyri Ísland, norð til Jan-Mayen og langt eystur.

Fyri at stöðin í Keflavík skal vera før fyri at halda óviðkomandi flogfærum burtur frá íslenskum lofttrúmi, er stöðin útgjørd við Phantom jagarum.

Stöðin hevur eisini bumbuflogfær av slagnum Orion, sum eru før fyri at oyðleggja kavbátar.

Í samband við bjargingartænastuna, hevur stöðin tyrlur sum altíð eru til reiðar. Hesar tyrlur hava, sambært Sigbjør Eydal talsmanni á stöðini, bjargað 210 sjómönnum síðani 1971.

Til at hava flogfær og annað, ið er knýtt at stöðini, virkið, eru nógvir amerikanarar í Keflavík. Samlaða talið er gott 5000. Av hesum eru um 2000 hjúnarfelagar og børn teirra ið arbeiða har. Talið av íslendingum ið arbeiða á stöðini er um 1050.

Stöðin gjørd nútiðarhóskandi

Amerikanska stjórnin hevur sett 1 mia. \$ av næstu fimm árinum til at gera Keflavíkarstöðina, og tað ið til hoyrir, meir nútiðarhóskandi. Hendan milliardin

3. g á Studentaskúlanum í Gøtu, sum hevur verið á námsferð í Íslandi, hevur gjørt greinarøð frá ferðini. Fyrsta greinin var í Sosialinum hós-dagin. Hon var um íslensku kvotaskipanina. Hinar greinirnar koma í teimum bæstu bløðunum.

dollars, skal m.a. nýtast til 18 framkom-in F-15 stríðsflogfær, sum koma ístaðin fyri 13 Phantom F-4E. Harafturat skulu flogfærini útgerast til at taka meir brennievni enn áður, sum liður í øktari eftiransan av hernaðarvirksemi longur í landnýrðing. Talan er eisini um tvey nýggj AWACS radarflogfær, sum eisini styrkir eftirlitið við norðatlantshav-inum.

USA er í ferð við at byggja ein nýggjan floghavnabygning til almenna nýtslu, men sum í krigstíð er ætlaður einans at vera undir amerikanskum eftirliti. Nútiðarhóskingin umfatar harafturat eina sterka kommando- og eftiransing-armiðstöð.

Ísland er liður í fleiri eftiransingar-ketum og innan hetta øki verða nútiðar-hóskingar eisini framdar. Eitt nú DEW-ketan, sum gongur frá Íslandi gjøgnum Grønland, Canada og upp til Alaska er, fráfrýrt bert at kunna skráseta flogfær,

nú úthygd til eisini at kunna skráseta smærri »missilir«.

Eisini er ætlan frammi um at byggja tvær nýggjar radarstöðir á norðeystur og norðvesturlandinum, sum skal vera liður í NADS radarketuni, ið skal ganga frá Grønlandi til Føroya. Hetta skal eisini økja um eftirlitið við tí hernaðar-liga týðningarmikla økinum millum Grønland, Ísland og Noreg.

Orsøkin til tær úthyggingar og nútím-ansgerðir, ið eru og skulu fremjast á Keflavíkarstöðini, eru allar liður í tí økta eftirliti, USA ynskir at hava við Norðatlantshavið, sum er vorðið sera týðning-armikið hernaðarlaga.

Ein grund til hetta er, at Sovjet hevur gjørt ein nýggjan kavbát við rakettum, ið kunnu rekka málum í USA heilt frá Svalbardsleiðini. Fyri at USA skal hava møguleika til at beina fyri hesum, er neyðugt fyri teir at vita, hvar teir eru staddir.

Norðurlenska javnvágin

Keflavíkarstöðin er ikki uttan týðning í norðurlenskum samanhangi, tí hon er ein týðandi liður í norðurlensku javnvágin.

Hetta er týðuliga komið til sjóndar eitt nú í 1956 og 1971, tá Alþýðuflokkur-in og Framsóknarflokkurin sótu í stjórn og høvdu ætlanir um at siga av-taluna um stöðina upp. Sambært sam-røðu við Hjalmar W. Hanneson, fulltrúi í uttanríkisráðnum, fekk íslenska stjórnin tá áheitan frá bæði donsku, norsku og svensku stjórnini um at sleppa hesum ætlanum. Svenskir her-naðarserfrøingar meintu, at hetta vildi økja munandi um altjóða spenningin í Norðurlondum. Serfrøingarnir meintu, at um stöðin í Keflavík varð niðurløgd, vildi ein verið bygd í Noregi í staðin. Hetta bar í sær, at Sovjet fór at krevja loyvi til at seta upp verjuútgørd í Finn-landi.

»Sveriki, ið er uttanveltað, var sostatt við til at forða fyri at stöðin í Keflavík var niðurløgd«, sigur Hjalmar W. Hanneson at enda, hvers abbi annars var feroyingur.

Stöðan hjá veljarunum til hernaðarmál

Frá tí, at amerikanarar byrjaðu virksemi sitt á Íslandi, hevur ein partur av íslenska fólkinum verið ímóti hesum,

Hjalmar W. Hanneson, fulltrúi í uttan-ríkisráðnum, hvers abbi var feroyingur